

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚ/ΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ Δ.Ε. /ΥΠΕΧΩΔΕ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 314 / 2002
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Α'
Συνεδρίαση της 29ης - 5 - 2002

Σύνθεση

Προεδρεύων: Κωνσταντίνος Βαλτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Δημήτριος Λάκκας, Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νικόλαος Κατσιμπας, Χαρίκλεια Παλαιοιόγου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Βασίλειος Σουλιώτης.

Εισηγητής: Χρήστος Μητκίδης, Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμ.Ερωτ: Υπ' αριθ. πρωτ. Δ 15/Οικ/20736/30-4-2002 έγγραφο της Διεύθυνσης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών (Δ 15) της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται:

1. Αν από τις κείμενες διατάξεις προκύπτει δυνατότητα στελέχωσης:

α) Ατομικής εργοληπτικής επιχείρησης με άλλα (επιπλέον του επιχειρηματία) στελέχη, εγγεγραμμένα στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.), χωρίς να συσταθεί προσωπική εταιρεία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) και

β) Εταιρείας (προσωπικής Ε.Π.Ε. ή ανώνυμης) με ένα μόνο στέλεχος εγγεγραμμένο στο Μ.Ε.Κ., δεδωμένου ότι, κατά την διάταξη της παρ. 7 του Π.Δ. 368/94, στην περίπτωση της Α.Ε. δύο τουλάχιστον από τα στελέχη της πρέπει να συμμετέχουν στο Δ.Σ. της εταιρείας

2. Αν στην περίπτωση προσωπικών εταιρειών και Ε.Π.Ε., εγγεγραμμένων μέχρι και τη

3^η τάξη του Μ.Ε.Ε.Π., απαιτείται όλοι οι εταίροι να είναι εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.Κ. και να στελεχώνουν τις εν λόγω εταιρείες.

Επί του ερωτήματος αυτού το Τμήμα γνωμοδότησε τα ακόλουθα:

A. Στις διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 15 του Ν. 1418/84 ορίζεται ότι «1.Την κατασκευή δημόσιων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν ημεδαπές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο εργοληπτικών επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) και ισην αντιστοιχη με το έργο κατηγορία και τάξη εγγραφής...

Οι επιχειρήσεις αυτές μπορεί να είναι **ατομικές ή εταιρείες οποιασδήποτε νομικής μορφής ή συνεταιρισμοί**, όπως ειδικότερα ορίζεται στην παρ. 8 του άρθρου 16 του παρόντος...

3. Για την παρακολούθηση της τεχνικής εμπειρίας στην κατασκευή έργων των προσώπων που στελεχώνουν τις εργοληπτικές επιχειρήσεις του ΜΕΕΠ, τηρείται στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων **Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.)**, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του νόμου αυτού.»

B. Στο άρθρο 4 του Ν.2940/2001, που αντικατέστησε το άρθρο 16 του Ν. 1418/84 και ιδιαίτερα στις κρίσιμες για το θέμα διατάξεις των παρ. 1, 2, 3, 13, 18, 20, 21, 22, 25 και 28 ορίζονται τα εξής:

«1. Η εγγραφή και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο ΜΕΕΠ, καθώς και τακτική και έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής τους, που ορίζονται στο άρθρο αυτό, γίνεται με αίτησή τους. Για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση των εργ/κών επιχ/σεων στο ΜΕΕΠ εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 έως και 38 του παρόντος άρθρου...

2. Η εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εξέταση της αίτησης και τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλομένων στοιχείων...

3. Η στελέχωση της εργοληπτικής επιχείρησης, με στελέχη που είναι εγγεγραμμένα στο Μ.Ε.Κ., παρακολουθείται από την υπηρεσία τήρησης του ΜΕΕΠ, ώστε τα στελέχη αυτά να συμμετέχουν **ενεργά** στο έργο της επιχείρησης. Η υπηρεσία τήρησης του ΜΕΕΠ μπορεί να παραπέμψει το ανωτέρω στελέχη, των οποίων η συμμετοχή κρίνεται εικονική ή ανεπαρκής, στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο.

Η ελάχιστη στελέχωση της επιχείρησης πρέπει να είναι συνεχής καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της και να υποδεικνύεται με βεβαίωση ασφάλισης του προσωπικού από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Οποιαδήποτε μεταβολή στελεχών της επιχείρησης που είναι εγγεγραμμένα στο Μ.Ε.Κ. γίνεται ύστερα από αίτηση της επιχείρησης ή του στελέχους προς την Επιτροπή του ΜΕΕΠ, η οποία εγκρίνει τη μεταβολή αυτή εξετάζοντας τους προβαλλόμενους λόγους μεταβολής.

13. Η εγγραφή, η κατάταξη ή η αναθεώρηση της εργοληπτικής επιχείρησης στο ΜΕΕΠ γίνεται από την Επιτροπή ΜΕΕΠ. Η επιτροπή αρνείται την εγγραφή εργοληπτικής επιχείρησης στο ΜΕΕΠ ή την κατάταξη στην κατηγορία ή τάξη για την οποία έχει υποβληθεί η αίτηση, αν από τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 2 κρίνει ότι η επιχείρηση αυτή δεν έχει την απαιτούμενη **τεχνική ιδιότητα και τεχνική ικανότητα**, με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στην παρ. 1...

18. Οι **τάξεις του ΜΕΕΠ** ορίζονται σε επτά και επιπλέον αυτών ορίζονται και δύο ειδικές τάξεις οι Α1, Α2 για μικρές επιχειρήσεις. Η κατάταξη στο ΜΕΕΠ των εργ/κών επιχειρήσεων γίνεται σε μία ή περισσότερες από τις εξής **βασικές κατηγορίες έργων**: οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών και ενεργειακών. Κάθε επιχείρηση κατατάσσεται σε μία μόνο τάξη για κάθε κατηγορία...

20. Στις ειδικές τάξεις Α1 και Α2 του ΜΕΕΠ κατατάσσονται εργοληπτικές επιχειρήσεις με μόνο κριτήριο τη στελέχωσή τους από τεχνικούς εγγεγραμμένους στο Μ.Ε.Κ., χωρίς την εφαρμογή του τύπου κατάταξης, ως εξής:

α. στην Α1, εργ/κή επιχείρηση η οποία περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση τουλάχιστον έναν τεχνικό ΜΕΚ Α' βαθμίδας,

β. στην Α2, εργ/κή επιχείρηση η οποία περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση τουλάχιστον έναν τεχνικό ΜΕΚ Β' βαθμίδας, ή δύο τεχνικούς ΜΕΚ Α' βαθμίδας.

21. Στην πρώτη τάξη του ΜΕΕΠ κατατάσσεται εργ/κή επιχείρηση, χωρίς την εφαρμογή του τύπου κατάταξης, αν διαθέτει τις εξής ελάχιστες προϋποθέσεις:

α. περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση τουλάχιστον δύο τεχνικούς ΜΕΚ Α' βαθμίδας και έναν τεχνικό ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή δύο τεχνικούς ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή έναν τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας,

β. διαθέτει κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον 25.000.000 δρχ. ή 73.368 ΕΥΡΩ.

22. Στην δεύτερη τάξη του ΜΕΕΠ κατατάσσεται εργ/κή επιχείρηση, χωρίς την εφαρμογή του τύπου κατάταξης, αν διαθέτει τις εξής ελάχιστες προϋποθέσεις:

α. περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση τουλάχιστον δύο τεχνικούς ΜΕΚ Γ' βαθμίδας ή έναν τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας και δύο τεχνικούς ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή έναν τεχνικό ΜΕΚ Δ' βαθμίδας,

β. διαθέτει κατά την υποβολή της αίτησης, τραπεζικές καταθέσεις, τουλάχιστον 48.000.000 δρχ. ή 140.866 ΕΥΡΩ,

γ. διαθέτει πάγια στοιχεία...

25. Για την **κατάταξη εργοληπτικής επιχείρησης και σε πρόσθετες κατηγορίες έργων**, εκτός της βασικής, απαιτείται να διαθέτει για κάθε μία από αυτές συμπληρωματική στελέχωση. Τα στελέχη για κάθε μία από τις πρόσθετες κατηγορίες έργων μπορεί να είναι **τα ίδια** πρόσωπα της βασικής στελέχωσης, εγγεγραμμένα σε αντίστοιχη κατηγορία και τάξη του ΜΕΚ **ή και άλλα πρόσωπα**. Για τη συμπληρωματική στελέχωση κάθε πρόσθετης κατηγορίας έργων απαιτείται τουλάχιστον: α. Στην Α1 τάξη, τουλάχιστον ένας τεχνικός ΜΕΚ Α' βαθμίδας, β. Στην Α2 τάξη, τουλάχιστον ένας τεχνικός ΜΕΚ Β' βαθμίδας, γ. Στην 1η τάξη, τουλάχιστον ένας τεχνικός ΜΕΚ Β' βαθμίδας, ή δύο τεχνικοί ΜΕΚ Α' βαθμίδας, δ. Στην 2η τάξη, τουλάχιστον ένας τεχνικός ΜΕΚ Γ' βαθμίδας, ή δύο τεχνικοί ΜΕΚ β' βαθμίδας...

28. Για **κατάταξη στις ειδικές τάξεις Α1, Α2, στην πρώτη και δεύτερη τάξη του ΜΕΕΠ δεν απαιτείται νομική μορφή εταιρικού σχήματος**. Για κατάταξη στις τάξεις τρίτη έως και έβδομη του ΜΕΕΠ απαιτείται νομική μορφή **ανώνυμης εταιρείας.**»

Γ. Η σχέση του παραπάνω πρόσφατου νομοθετήματος με τις προϊσχύσασες περί ΜΕΕΠ διατάξεις, ιδίως δε τις διατάξεις του **Π.Δ. 472/85** (Σύνθεση επιτροπών ΜΕΕΠ και ΜΕΚ και άλλες ρυθμίσεις σχετικές με την εφαρμογή των άρθρων 15, 16 και 17 του ν. 1418/84), όπως τροποποιήθηκε και (εξακολουθεί να) ισχύει, διέπεται από τις διατάξεις του **άρθρου 9** του ως άνω νόμου (με τίτλο «καταργούμενες διατάξεις»), που ορίζουν τα ακόλουθα:

«1. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού **καταργείται** κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία αναφέρεται σε **θέμα ρυθμιζόμενο** από αυτόν.

2. Όπου από την κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή σε διατάξεις που καταργούνται, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, η παραπομπή θεωρείται ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του νόμου αυτού.»

Από την ως άνω διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 9 προκύπτει ότι δεν υφίσταται γενική καταργητική διάταξη των προηγούμενων διατάξεων, αλλά πρέπει κάθε φορά, για κάθε ειδικό θέμα, να εκτιμάται αν οι προηγούμενες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις (όχι του άρθρου 16 του ν. 1418/84, το οποίο, όπως ήδη προαναφέρθηκε, αντικαταστάθηκε εξ ολοκλήρου από το άρθρο 4 του ν. 2940/2001) εξακολουθούν να ισχύουν (εφόσον δεν ρυθμίζουν θέμα που ρυθμίζεται από τον νόμο αυτόν), ή δεν έχουν πλέον πεδίο εφαρμογής.

Δ. Στην προκείμενη περίπτωση, από τις προδιαληφθείσες διατάξεις σε σχέση και με τα τεθέντα ερωτήματα προκύπτουν, κατά την διαμορφωθείσα στο Τμήμα ομόφωνη γνώμη, τα ακόλουθα:

1. Εξακολουθεί να ισχύει (και μετά τη θέση σε εφαρμογή του ν. 2940/2001) η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 1418/84, περί ανάληψης της κατασκευής των δημοσίων έργων της χώρας από ατομικές ή εταιρικής μορφής ή συνεταιριστικές εργοληπτικές επιχειρήσεις.

2. Ο ν. 2940/2001 επανακαθορίζει τις τάξεις του ΜΕΕΠ, ρυθμίζοντας με τρόπο αναλυτικό και εξαντλητικό τα κατώτερα όρια στελέχωσης, κεφαλαίου κ.λ.π. των επιχειρήσεων του ΜΕΕΠ. Ως προς τις επιχειρήσεις που ζητούν να εγγραφούν στις δύο ειδικές τάξεις (Α1 και Α2) καθώς και στις δύο πρώτες (πρώτη και δεύτερη) της γενικής κατάταξης, ορίζει ότι δεν απαιτείται να περιβληθούν νομική μορφή εταιρικού σχήματος (άρθρο 4 παρ. 28), ενώ για τις τάξεις από τρίτη έως και έβδομη απαιτείται νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας. **Δηλαδή στις τάξεις Α1, Α2, πρώτη και δεύτερη μπορούν να εγγραφούν εργοληπτικές επιχειρήσεις ατομικές ή με μορφή εταιρείας οποιασδήποτε μορφής, ακόμα και ανώνυμης.**

3. Για την εγγραφή στη βασική κατηγορία έργων απαιτείται η κάλυψη της βασικής στελέχωσης των επιχειρήσεων με συγκεκριμένο αριθμό πτυχιούχων του Μ.Ε.Κ. (εφοδιασμένων με πτυχία συγκεκριμένης τάξεως), ενώ απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση για την εγγραφή και σε πρόσθετες κατηγορίες έργων (παρ. 20-25 του άρθρου 4). Δεν υφίσταται πάντως στο νέο νόμο διάταξη ανάλογη του αντικατασταθέντος άρθρου 16 (παρ. 8 εδ. α') του Ν. 1418/84, η οποία όριζε ότι «στις τρεις κατώτερες τάξεις του ΜΕΕΠ εγγράφονται ατομικές επιχειρήσεις προσώπων εγγεγραμμένων στο ΜΕΚ και επιχειρήσεις προσωπικών εταιρειών ή Ε.Π.Ε., των οποίων όλα τα μέλη είναι πρόσωπα εγγεγραμμένα στο Μ.Ε.Κ.» Εκ του γεγονότος τούτου προκύπτει καθαρό ότι πρόθεση του νομοθέτη του Ν. 2940/2001 ήταν να αποσυνδεθεί εφεξής στις εργοληπτικές επιχειρήσεις η εταιρική ιδιότητα από την ιδιότητα του τεχνικού στελέχους (ήτοι του πτυχιούχου Μ.Ε.Κ.) και πλέον δεν είναι επιβεβλημένο οι πτυχιούχοι ΜΕΚ που απασχολούνται σε μία εργοληπτική επιχείρηση να φέρουν απαραίτητως και την εταιρική ιδιότητα, αλλά είναι αρκετή η ύπαρξη άλλης έννομης σχέσης συνδέουσας το στέλεχος με την επιχείρηση, όπως λ.χ. η σύμβαση εργασίας ή έργου.

4. Προβλέπεται εκτός της βασικής και η πρόσθετη στελέχωση, για την περίπτωση που εκτός από τη βασική κατηγορία η επιχείρηση επιδιώκει την κατάταξη

της και σε άλλες βασικές ή εξειδικευμένες κατηγορίες έργων. Τα στελέχη για κάθε πρόσθετη κατηγορία μπορεί να είναι είτε τα πρόσωπα της βασικής στελέχωσης, εφόσον είναι γραμμένα και στην εν λόγω κατηγορία και τάξη του ΜΕΚ, είτε άλλα πρόσωπα (εγγεγραμμένα βεβαίως στην απαιτούμενη κατηγορία και τάξη).

5. Τα κατώτερα όρια στελέχωσης, κεφαλαίου κ.ο.κ. των εργολ/κών επ/σεων ρυθμίζονται, όπως ήδη προαναφέρθηκε, από τον ίδιο το νόμο 2940/2001 (παρ. 20 έως 30), σε αντίθεση με την παλιότερη νομοθεσία, κατά την οποία ο νόμος (άρθρο 16 παρ. 1 ν. 1418/84) παρείχε εξουσιοδότηση ώστε τα θέματα αυτά να ρυθμιστούν με Π.Δ. Συναφώς εκδόθηκε το Π.Δ. 472/85 και τα θέματα αυτά ρυθμίζονταν στο άρθρο 7. Η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 7 του Π.Δ. 472/85, όπως αντικαταστάθηκε στο μεταξύ από το άρθρο 2 του ΠΔ 368/94, όριζε, μεταξύ των άλλων, ότι *«όλες οι επιχειρήσεις του ΜΕΕΠ πρέπει να έχουν τουλάχιστον τεχνικό διευθυντή, που είναι ένα από τα στελέχη τους τα εγγεγραμμένα στο ΜΕΚ. Δύο τουλάχιστον από τα στελέχη της συμμετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας.»*(εδ. 1 και 2). Το πρώτο εδάφιο από τα παραπάνω αναφέρεται, όπως είναι προφανές σε όλες τις εργ/κές επιχειρήσεις, ενώ το δεύτερο στις ανώνυμες, στις οποίες και υφίσταται «διοικητικό συμβούλιο».

Οι διατάξεις αυτές του άρθρου 7 δεν ισχύουν πλέον, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 1 του ν. 2940/01, καθότι, όπως ήδη προαναφέρθηκε, τα θέματα της στελέχωσης, του κεφαλαίου και η διαδικασία της κατάταξης των εργοληπτικών επιχειρήσεων ρυθμίζονται εξαντλητικά στον άρθρο 4 του νέου νόμου 2940/2001 και έτσι δεν υφίσταται πεδίο εφαρμογής των παλιότερων διατάξεων. Επιπλέον δεν ισχύει πλέον η εξουσιοδοτική διάταξη του ε'εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 16 ν. 1418/84, που όπως αναφέρθηκε στην αρχή αντικαταστάθηκε εξ ολοκλήρου από το άρθρο 4 του ν. 2940/2001, οι διατάξεις του οποίου δεν παρέχουν ανάλογη εξουσιοδότηση.

Ε. Κατά συνέπεια των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη του τμήματος, η **απάντηση** στα τεθέντα ερωτήματα είναι η ακόλουθη:

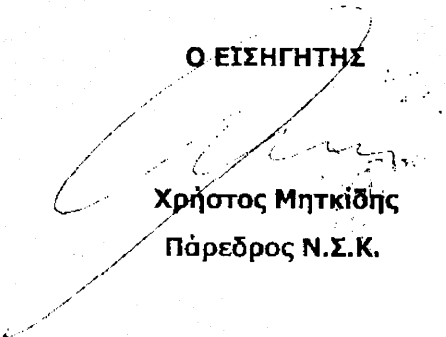
Στο 1^ο ερώτημα: Οι ατομικές εργοληπτικές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα στελέχωσης και με άλλα, πλέον του επιχειρηματία, στελέχη εγγεγραμμένα στο Μ.Ε.Κ., για την κατάταξή τους είτε στην βασική είτε και σε πρόσθετες κατηγορίες έργων, χωρίς να είναι αναγκαίο να περιβληθούν εταιρικό σχήμα οιασδήποτε μορφής.

Στα 1β και 2 ερωτήματα: Δεν προβλέπεται στις ισχύουσες διατάξεις οποιαδήποτε αναγκαία διασύνδεση των στελεχών (με πτυχίο ΜΕΚ) των εργοληπτικών εταιρειών με την ιδιότητα του εταίρου προσωπικής εταιρείας ή Ε.Π.Ε. ή του μέλους του Α.Σ. ανώνυμης εταιρείας. Δηλαδή τα στελέχη με πτυχίο Μ.Ε.Κ. που απασχολούνται

Σ.Α.Τ.Ε.

στις εργοληπτικές επιχειρήσεις δεν απαιτείται να έχουν την ιδιότητα του εταίρου ή του μέλους του Δ.Σ. στις εργοληπτικές επιχειρήσεις με μορφή εταιρείας, ειδικότερα δε επί των ανωνύμων εταιριών-μελών του ΜΕΕΠ δεν ισχύει πλέον η επιταγή του προϊσχύσαντος δικαίου να συμμετέχουν δύο από τα στελέχη της με πτυχίο Μ.Ε.Κ. στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Χρήστος Μητκίδης
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Σ.Α.Τ.Ε.